

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben háshoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczna-utca 3.

Asszonyok részére kártyák visszaadása
 vagy megvásárlása nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A mulatós szegények országa.

Tavaszi végén, nyár elején megkezdődik az idegen járás szerte a világon. Egy-egy eltévedt hulláma a nagy idegen forgalomnak eljut Magyarországra is és még elég kiskorúak vagyunk ahhoz, hogy örüljünk rajta, ha az idegen csodálkozik azon, hogy itt a Duna mellett egy szép, virágzó nagy várost talál tele kulturával és modern haladással, hogy a fekvése páratlan, az asszonyok szépek és a cigányzene kitűnő. Voltak már itt idegenek elegenden. Miután megmutatták nekik az országházat, a királyi várat, Margitszigetet és öreg Gellérthegyet, mint a stereotip elragadtatása hangján beszéltek rólunk. A német főkonzul pedig egy alkalommal emellett, sőt egy időben e nagy céccal, a legrosszabb információt adja rólunk a német ipari és kereskedelmi érdekeltségnek és mindez az üzleti vonatkozás, amely Bécsen át szerzi be információit rólunk, a legsötétebb szemekkel rajzolja a mi hitelviszonyainkat és közgazdasági állapotunkat.

És így történt ezután, hogy az idegen szívesen jó mulatni közénk, — hisz elterjedt vélemény rólunk, hogy itt lehet a legnagyobbat lumpolni — szívesen jó testületileg kirándulni hozzánk, amikor hatóságok és intézetek ünneplik őket, de az üzleti élet az ő hideg és rideg számításával és gyánakvós félelmével csak bártortalanul. Zsebeit védő kezekkel merészkedik hozzánk és a mi könnyörgésünket, a mi életvidámságainkat könnyelműségnek és megbizhatatlanságnak veszi, sőt az osztrák konkurencsötét színeit készpénznek véve, még sötétebb képet rajzol rólunk. Ez a haszna a mi kénytelen közönségünknek Ausztriával. Az osztrákoknak nem vagyunk könnyelműek, ők szívesen adják ide az ingüket is — kölcsön, hogy aztán kettőt huzzanak le helyette rólunk, a feketére festés csak akkor kezdődik, mikor saját üzleti érdekeiket látják veszélyeztetve.

És így bár szívesen látjuk a mulató idegeneket nálunk, tisztában kell lennünk azzal, hogy ennek az idegen járásnak nem sok haszna van. És nem lesz más-kép, vagyis inkább a haladás nehéz lesz mindaddig ezen az uton, míg kénytelen közösségben élünk a mi kedves osztrák szomszédunkkal. Csak egy orvoslás volna.

Radikális szer, de talán használna. Ha felmondjuk Ausztriának a barátságot. Nem gazdaságilag, nem is politikailag, de társadalmi uton. Gazdasági közösségben élünk, a politika is hozzá köt Ausztriához, de a társadalom szabad, azt teszi, amit akar. Már évek óta hangoztatjuk, hogy nem vásárlunk osztrák árut. És a mióta hangoztatjuk, évről-évre nagyobb az osztrák behozatal. Ha a magyar társadalom valóra váltja ezt, ami nemcsak nemzeti kötelessége, de életfentartási szükség is, ha minden ember had t üzenne az osztrák cikkeknek, akkor egy év múlva ismer és becsül bennünket Európa és fél tőlünk az osztrák. De az a társadalmi erő sajnos nincs meg a magyarokban. Nagyokat mond és ki csit tesz.

Es így pirulva vagy bosszankodva tovább kell tünnünk az idegen vállveregetését, ha szép asszonyainkat, jó borunkat fővárosunk remek fekvését és cigányzenénket dicséri, mert abból már ugyancsak kinőttünk, hogy az ilyen vállveregetésnek még örülni is tudjunk. A német császár elment egy vasalóval Angliába és propagandát csinált a német gyártmányokról. A német vasaló már Kínában is szorongatja az angol posztót és szövött árut. Nálunk nincs aki ilyen szállana a sikra iparunkért. De huszmilliónyi nép vagyunk és ha talpra állunk, nemcsak a vállunkra ver az angliusz vagy a német, hanem meg is becsül bennünket.

A politikai helyzet.

A politika pihen, de a fantázia dolgozik. Egyik fővárosi lap vasárnap számában vezércikket írt arról, hogy a magyar közélet hiányos *Wekerle* Sándor nélkül s felhívja a koalíció volt miniszterelnökét, lépjen ki tartózkodó álláspontjából. Erre az egyik estilap rögtön a következő szenzációt építi:

Eddig az volt a terv, hogy Tisza István lesz a miniszterelnök és Beöthy Pál, a Ház elnöke. Ezt a tervet azonban eljuttatták és mindinkább *Wekerle* Sándor nyomul előtérbe. A békevelletésnek ez a legkétségtelenebb szimptomája.

Ezt a kombinációt támogatja *Andrássy* gróf akciója is, aki tudvalevően új pártot szándékozik alakítani, feltámasztani akarván az alkormánypártot. Abban az esetben, ha *Wekerle* lesz a miniszterelnök, *Berzeviczy* lesz a

Ház elnöke, mert hisz *Berzeviczy* az ő embe-reik közé tartozik.

Akármi képpen alakul a közel jövőben a helyzet, a békepárt keredett felül a kormány-pártban s valamennyi tényező össze akar fogni, hogy ősszel a békét megteremtse.

Természetes, hogy ez a kombináció is csak nyári politizálás, minden komoly alap nélkül.

Beöthy Pál beszámolója.

Beöthy Pál, a képviselőház alelnöke, tegnap beszámolót mondott Török-Szent-Miklóson, választókerülete székhelyén. Odautazását az a hír előzte meg, hogy fogadtatására az ellen-zékiek készülődnek különösen s aligha lesz a beszámolóból beszámoló. A jóslat nem váit be. Beöthy Pál elmondotta beszédjét; fogadtatása híján volt minden tüntetésnek. A beszámoló tónusa a béke zeneszerszámaira volt hangsze-relve s mentes minden provokációtól. A fátyolt emlegette, amelyet rá kell borítani, a multra. A házelnök beszámolójának sok hallga-tója volt. E békeszózatall szemben hadjáratot hirdet az ellenzéki vezérek pennája.

Az ellenzék vezetői.

Apponyi Albert gróf, a Kossuth-párt félhivatalosában Tisza Istvánnal hadakozik s a „politikai szélkakas” kifejezésre viszont ő Tiszát *monomániákusnak* nevezi.

Az angol példákrol az a véleménye, hogy Tisza ez-kezt felületesen csak „rög-szemje” kö-dében veszi figyelembe.

Hangsúlyozza, hogy őt a Tisza István nyílt levele éppenséggel nem érinti. De egyet ez a levél egyelőre elért: agyontiport és legázolt minden békülési hajlam nyilvánulást, mely a munkapárton, félénken bár, de mégis készülő-ben volt.

Hát nekünk így is jó; elfogadható béke-ajánlatok mérlegelésére, a jogrend helyreállítása alapján, igenis kapható vagyok: a jogbontó erőszakkal való megalkuvásra nem. Mig ez a gondolat uralkodik odaát, mig Tisza István szelleme vezet, nekem sincs más gondolatom, mint harc a végletekig. Es ha Tisza István az egész ellenzék soraiból épp engem pécézett ki tipikus ellenfélnek, ugy én ezt a hízrelgő figyelmet köszönettel fogadom és állok elébe. Végül erre a konkluzióra jut:

«Elfogadható békeajánlatok mérlegelésére, a jogrend helyreállítása alapján, igenis kapható vagyok: a jogbitorló erőszakkal való megalkuvásra nem. Mig ez a gondolat uralkodik odaát, mig Tisza István szelleme vezet, nekem sincs más gondolatom: «harc a végletekig.»

Zichy Aladár gróf, a néppárt elnöke, a

Fehér és színes férfi ingek.
 Nyakkendő, gallér és kézelők.

TURISTA INGEK.

Összes férfi divat cikkek.

Fráter és Kosminsky

NAGYVÁRAD, RÁKOCZI-UT 3.

Telefon 384.

Telefon 384.

bécsi «Zeito» kereste fel cikkével. Kijelenti, hogy a kormánypárt haszátalan lanszírozza a békeidefát. Ezzel a kormánnyal, ezzel az elnökséggel nem köti békét az ellenzék; még csak nem is tárgyal velük. Azt jósolja, hogy ősszel folytatása lesz a nyárnak s akuttá válik a politikai és a parlamenti válság.

A Független Magyarországon *Károlyi* József gróf harcias hangú cikkben jelenti be hogy lesz újra harc és küzdelem amelybe az ellenzék a legigazabb meggyőződéssel megy bele.

A margitai mandátum. Márkus László halálával megüresedett margitai kerületre nézve már is megindultak a kombinációk. A függetlenségi párt részéről állítólag *Seathmárv* Mór lép fel, akivel szemben *Wertheimstein* Henrik belényesi főszolgabíró, mint a munkapárt jelöltje veszi fel a küzdelmet.

Az új magyar egyházmegye. A hajduirogi egyházmegyét tudvalegőleg a fennálló egyházmegyék területeiből való kihatás útján állítják fel. A közönséget érthetőleg érdekli, melyek lesznek azok a községek, a melyeket az új magyar püspökséghez fognak csatolni? Módunkban volt elolvasni a pápai alapító bullát; ez a következőkben sorolja fel az új egyházmegye községeit:

Az *eperjesi* egyházmegyéből: Felsőzsolca, Görömböly, Hejőkeresztúr, Miskolc, Sajópálfalva, Sajópetri, Sajószöged, Komlóská; a *muhácsi* egyházmegyéből: Bodrogkeresztúr, Bogroglasi, Mezőzombor, Szerencs, Tokaj, Tolcsva, Sárospatak, Sátoraljajhely, Végardó, Zemplén, Bodrogszardahely, Cséke Dámóc, Kisdobra, Dobrogmező, Zemplénagárd, Bököny, Hajduböszörmény, Debrecen, Hajdudorogh, Erpatak, Tiszabüd, Újfehértó, Ajak, Révharagos, Nyírkarász, Nyírma, Nyírtass, Tornyo-pálca, Nyírgyulai, Kállósemlyen, Kisléta, Levelek, Míriapócs, Nyírbakta, Biri, Koraj, Nagykálló, Napkor, Nyíregyháza, Oros, Nyírpazony, Nyírgelse, Nyírbétek, Nyírlugos, Nyírpilis, Penészték, Piricse, Balsa, Buj, Kézézlő, Vencsellő, Timár, Nyirderes, Fábriánháza, Gebz, Hodász, Nagydobos, Nyíracsászi, Nyírvasvári, Opályi, Nyírpasznya, Jánk, Kőkényesd, Nagypeleske, Sárközujlak, Negykároly, Szatmárnémeti, Szaraberek, Turterebes; a *szamosújvári* egyházmegyéből: Bitizvasvári, Szatmár (rumén parochia), Szatmárudvari, Józsefháza; a *nagyvárad* *gör. kath.* egyházmegyéből: Szatmárszadány, Nagykolcs, Csengerbagos, Csengöld, Csengerujfalu, Óvári, Pete, Porksalna, Szamosdob, Vetés, Csomaköz, Domahida, Genes, Kismajtény, Nagykároly (rumén parochia), Rzszege, Szaniszló, Edengeleg, Erendréd, Mezőterem, Portelek, Vezend, Eradony, Erkörtvélyes, Ertarcsa, Gálospetri, Nyíracsád, Nyíradony, Piskolt, Nyírbrány, Vasad, Almosd, Bagamér, Erkenéz, Erselind, Hosszupályi, Kakad, Nagy-léta (rumén parochia), Nagyléta (rutén parochia) Pocsaj, Vértes, Makó, Nagyvárad (rutén parochia); a *fogarasi fő* egyházmegyéből: Arkos, Nagyborosnyó, Nagykáson, Csikszentgyörgy, Csiklázárfalva, Gelence, Ilyefalva, Lemhény, Lisznyó, Kézdiszentkereszt, Torja, Abásfalva, Alsóboldogfalva, Bözdüjfalva, Sóvárad, Szarazajta, Székelyszenterzsébet, Székelyvárhely, Oláhszakod, Gyergyóalfalu, Csikszentdomokos, Szépviz, Gyimesbükk, Gyergyószentmiklós, Gyergyóvasláb, Nyáradandrásfalva,

Nyáradbáintfalva, Harasztkerék, Nyáradkarácson, Kebeleszentivány, Marosvásárhely, Székelysárd, Szentháromság, Szentlőrinc, Kisteremi; az *esztergomi főegyházmegyéből*: Budapest.

† Markus László.

Biharvármegye előkelő társadalmának mély gyásza van. A vármegye egyik legagilisabb tagja, aki egész életén keresztül fáradhatatlan buzgalommal dolgozott és saját erejéből a karriernek egyik legszebb helyét futotta meg vasárnap délután 4 órakor meghalt. Váratlanul jött a halál és mély megdöbbenéssel vették tudomásul minden felé a hírt, hogy *Markus* László meghalt. Szinte hihetetlenül hangzik ez a hír. Egy férfi kora deledőjén lévő ember, aki maga volt az akarat, akit ott lehetett látni a közélet minden mozgalmában, aki szavára irányítani tudott nehéz problémákban és akit csak nem réz ünnepezt gróf Tisza Istvántól végig az egész munkapárt, most élettelenül, néma ajkakkal, megdermedt tagokkal fekszik a ravatalon, körülvéve azoktól akiket szeretett s akik őt szerették.

Bármily súlyos is a csapás, mely *Markus* László halálával bekövetkezett, még sem volt váratlan. Tudta mindeki már hónapok óta, hogy súlyos beteg. És azt is tudta mindenki, hogy *Markus* László állapotán segíteni nem lehet. A katasztrófát el lehet odázni rövid időre, de véglegesen megszüntetni a bajt nem lehet.

Betegsége.

Az elhunyt még november 1 én lett beteg. Akkor egy fogát huzatta ki, mert azt hitte, hogy ez a fog okozza a nyelv-fájdalmait. Később műfogakat tett, azonban a nyelv-fájdalmak nem szűntek meg, mire elkerülhetlenné vált az operáció. A kolozsvári klinikán operálták meg a beteget, aki az operáció után lát-zólag jobban lett. Ő maga nem tudta mily végzetes bajjal operálták meg. Ellenben orvosai már akkor megállapították, hogy a baj előbb utóbb *Markus* halálát idézi elő. A képviselőnek ugyanis *nyelvrákja* volt, melynek operációja igen komplikált, úgy hogy a tanárok maguk kijelentették, hogy 100 közül 1 esetben szokott sikerülni.

Kisebb nagyobb megszakitásokkal november óta állandóan beteg volt *Markus*. Az orvosok naponként megvizsgálták és állandóan kezelték, de segíteni nem tudtak rajta. Julius elejéig állandóan változatlanul rossz volt a képviselő állapota. Julius elején meglátogatta egyik munkatársunk, akinek a következőket mondta:

— Egy hét múlva fűrdőre megyek és majd augusztus végén jövök haza. Ez alatt teljesen helyre fog állni az egészségem. Szeptemberben aztán meglátogom tartani a beszámoló Margitán.

Tele volt reménységgel és munkakedvvel akkor is, pedig akkor már a halál fagyos lehelete ott lebegett az ő megszokott dolgozó szobájában, honnan csak egy lépés kellett a hálósobáig, a halálos ágyig. Azóta néhányszor a szabadban is megjelent a nagybeteg, de nagyon meglátszott rajta végzetes betegségének hatása.

Halála.

Agyban fekvő beteg mindössze 3 napig volt *Markus*. Pénteken már nem engedték felkelni az orvosok. Ekkor kezdett válságosra válni a beteg állapota. Az orvosok a beteg feleséget előkészítették a legrosszabbra.

A nap folyamán értesült *Markus* László állapotának váratlanul súlyos fordulatáról *Fetser* Antal felszentelt püspök, a ki a nagybeteg meglátogatta s a szent gyónásban és az Oltárszentség vétele által megerősítette lelkét a nagy utra.

Markus még ekkor is bizott. Szombaton rendkívül rosszra fordult a nagy beteg állapota.

Vasárnap délelőtt a betegágyánál ott volt *Assalay* Sándor, az ügyvédi iroda vezetője, akitől érdeklődött az ügyek menete iránt.

— Van e holnap tárgyalásod? Ezzel elbucszott. Vasárnap még meglátogatta *Jancsó* Lajos, *Markus* László unokatestvére.

Vasárnap ebéd után egy órakor már látható volt, hogy a katasztrófa csak órák kérdése. Ekkor értesítették *Fetser* Antal felszentelt püspököt, aki nyomban a beteg ágyához sietett. A nagybeteg képviselő már esztelenül volt s így adta fel rá a püspök az utolsó kenet szentségét. A szentség felvétele után *Markus* nyugodtan pihent, majd 4 órakor mélyen sóhajtott.

— Jaj! És ezzel lezárultak szemem s egy életerős férfi a társadalomnak egyik legtevékenyebb tagja megszűnt élni.

A halál híre pillanat alatt terjedt el. Egymásután jelentek meg a gyászlobogók a gyászos házon, a Katolikus kör épületén, a Kaszinón, a Biharvármegyei takarékpénztár épületén. Gyorsan értesítették a halálesetről a rokonokat és jóbarátokat. A katasztrófa után elsőnek öv. *Des Echerolles Kruspér* Sándorné sietett az elhunyt feleségének vigasztalására. Este már Margitán is tudták a gyász esetet és reggel a Margitta és Vidéke különkiadásban tudatta a választókkal, hogy árván maradt a kerület.

A temetés.

Hétfőn reggelre, mire a rokonság megérkezett, már díszes ravatalra helyezve láthatóan viszont *Markus* Lászlót. A Nagy Sándor utca 4. sz. gyászos ház emeleti termében van felállítva a ravatal. A kapu és lépcsőház felette drapériával vannak behuzva. Az épület e komor képét csak a rengeteg délszaki növény enyhíti némiképen. Az antik bronz sarcophágon nyugodtan, mintha csak aludna, nyugszik az elhunyt, mellén nagy rózsacsokorral, körülötte rengeteg koszorúval.

Egész délelőtt érkeztek a részvét nyilatkozók az özvegyen maradt feleséghez, aki mellett állandóan ott tartózkodott öv. *Des Echerolles Kruspér* Sándorné.

A margitai kerület választó polgárai táviratilag fejezték ki részvétüket az özvegynek. A választók pártvezetőségei elhatározták, hogy a temetésen 60 tagú küldöttséggel képvisel-tetik magukat pártkülönbség nélkül.

A küldöttség szerdán reggel érkezik és részt vesz a 9 órakor törtéző temetésen.

Diósy Soma címfestő, zománc-tábla készítő
TELEFON 839.

Kérem csak a telefont használni.

Ma délután 5 órakor az egyházi beszentelés lesz, melyet Imrik S. Zoltán plébános fog végezni. Holnap délelőtt 9 órakor lesz a temetés. A temetési szertartást Fetszer Antal felszentelt püspök végzi fényes segédlettel. A háznál történt beszentelés után az olasz plébániai templomba viszik az elhunytat, ahol gyászmise lesz. A templomból az olasz temetőben lévő családi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

Markus László életrajza.

Dr. Markus László életrajzi adataiból adjuk a következőket: 1864-ben Torda-Aranyos megyében Mezőnagycsányban született, ahonnan pár év múlva Gyulafehérvárra, onnan pedig Nagyváradra jött. Itt a premonstreiek főgimnáziumában kezdte és fejezte be kitűnő eredményel tanulmányait. A jogi és államtudományokat részben a nagyváradi kir. kath. jogakadémián, részben a budapesti tudományegyetemen hallgatta. Néhány év múlva az ügyvédi pályára lépve, csakhamar a vármegye legelőkelőbb családainak jogtanácsosa lett és e mellett több éven át a nagyváradi felső kereskedelmi tanintézetben a közgazdasági tudományokat is előadta. Elénk rézt vett Nagyvárad és Biharmegye irodalmi és kulturális társadalmi és politikai mozgalmában. Mint egészen fiatal ember is rendíthetetlen és buzgó hűve volt a Tiszák politikájának is mint ilyen hamar titkára lett a biharmegyei szabadelvűpártnak, később a munkapárt végrehajtó bizottságában fejtett ki eredményes munkásságot. Mint szónok is kiváló volt. Öt évig volt b. e. Schlauch Lőrincet, mikor a bibornoki kalapot megkapta. 1910-ben a margitai kerületben választották meg képviselővé és mint ilyen a kerületért nagyon sokat tett.

A halálesetről a család a következő gyászjelentést adta ki:

Ozv. Markus Lászlóné szül. Györfly Etelka mint feleség és idő Markus János mint édes apa, a többi rokonok nevében is megtört szívvel tudatják, hogy emlékében is áldott, forrón szeretett férj, a legjobb gyermek és rokon Markus László ügyvéd, országgyűlési képviselő folyó évi július hó 28-án délután 4 órakor hosszas szenvedés s a halotti szentségek felvétele után életének 48. évében elhunyt. A megboldogult földi maradványait folyó évi július hó 31-én délelőtt 9 órakor fogjuk a Nagy Sándor-utcai 4. számú gyászházban s az olasz plébánia-templomban leendő beszentelés és gyászistentisztelet után a váradi-olasz temetőben örök nyugalomra helyezni.

Külön gyászjelentést adott ki a Biharmegyei Takarékpénztár, melynek igazgatósági tagja volt. Az ügyvédi kamara pedig a következő értesítést adta ki:

Felkérem az ügyvédi kamara t. tagjait, hogy dr. Markus László volt kartársunknak 1912. július 31-én délelőtt 9 órakor tartandó temetésén megjelenni szíveskedjenek.

Dr. Wallner Ödön,
kamarai elnök.

Jogászok! Ügyvédjelöltek!
!! Egész nyáron át működik !!
Dr. Kállay jogi szemináriuma Budapest, IV. Kaplony-u. 5. Telefon 125-38.
Közstudomásulag legsikeresebb előkészítés minden jogi vizsgára.

A városi árvaszék nem győzi a munkát.

Nem vállalják a felelősséget.

Nagyvárad városi árvaszékénél már évek óta kevés a tisztviselő. A város rohamos fejlődésével itt is erősen szaporodnak az elintézendő ügyek és a személyzet majdnem csak annyi, mint ezelőtt 20 évvel volt, mindössze egy új úlnöki állást szerveztek azóta.

Az árvaszék elnöke évek óta kéri a tisztikar kiegészítését, hogy a felszaporodott ügyek kellő gyorsasággal, az árvák érdekeinek szem előtt tartásával elvégezhetők legyenek. Az állapotokon azonban nem segítettek s ma ott áll a városi árvaszék, hogy a tisztviselők kénytelenek voltak beadvánnyal fordulni a polgármesterhez s a helyzet feltárásával kijelentik, hogy az előfordulható károkért a felelősséget magukról elhárítják.

Az előadók a következő előterjesztést nyújtották be Nizsalovszky Sándor árvaszéki elnökhelyettesnek:

Elnökhelyettes ur!

Több ízben írásban, de főleg szóbelileg kérelmeztük a tisztviselő személyzet szaporítását, s kérelmeztük minden egyes előadó részére külön helyiség kijelölését.

Összetorlódnak az ügyek.

Megfelelő intézkedés ebben a mai napig nem történt. Az akták száma ezen idő alatt hatványozódott mértékben emelkedett, s egy 64000 lakossal bíró város gyámügyeit 3 ember intézi egy 6 méter hosszú és 6 m. széles szobában összépréelve. S ha idegzetünk kibirta is eddig, hogy a folytonos sürgetések dacára munkaközdünk nem lohadt, ezt egyesegyedül súlyos felelősségérzetünk tudatára hallgató lelkiismeretünknek köszönhetjük. Ez a súlyos felelősségérzet azonban oly nagy terhet ró reánk, melyet nem sokáig fogunk bírni.

A gyám törvény határozott intézkedést tartalmaz az előadói funkciót teljesítő helyiségeire nézve s ennek dacára 3 előadó dolgozik egy szobában. A kérelem idevonatkozó része tehát a törvény alapján indokolt.

De indokolt egy más, sokkal fontosabb okból is. A közelmúlt eseményei igazolták legjobban a helyzet tarthatatlanságát, amikor az intelligens felek a legbensőbb családi ügyeit kellett nyilvánosság előtt tárgyalni, bár a törvény előírja ugyan a nagy nyilvánosság kizárását.

Elhárítják a felelősséget.

Jelenleg 10200 száznál tartunk, s az év végén a 20 ezret is meg fogjuk haladni. Tudvalevő az is, — hogy épp a közelmúlt napokban milyen nagy horderejű ügyek kerültek az árvaszék elé, melyek egy-egy előadó munkásságát napokon keresztül igénybe veszik, nagy értéket képviselő felelősségről lévén szó, annak súlyát a többi előadók is megérik. A tisztviselőhiány az év végéig állandó lesz, és az ügyek pedig anélkül is folyton torlódnak, szaporodnak. Közérdekből, de mások hibája miatt eddig bár megtettük, hogy egészségünk rovására a hivatalos órát megtoldottuk majd ugyanannyival, de méltánytalanság volna ezt tőlünk továbbra is kívánni.

Mindezen körülményekre figyelemmel, tehát arra kérjük h. Elnök urat, hogy ismert helyzetünket írásba foglaló jelen kérelmünket sürgősen intézkedés végett illetékes faktorok

előterjeszteni szíveskedjék azzal, hogy a kellő helyiség és elegendő személyzet hiánya folytán előállott munkahalmozás folytán előfordulható károkért a felelősséget magunkról elhárítjuk.

Tisztelettel: dr. Poyvár Dezső elnök, dr. Böszörményi László úrnök, Vincze Béla úrnök, dr. Döry István ügyész.

Nizsalovszky Endre elnök-helyettes ezen beadványt a következő előterjesztés kapcsán juttatta el a polgármesterhez:

Tekintetes Polgármester ur!

Az árvaszéki előadók által beadott kérelmet illetékes eljárás végett, amidőn a tek. Polgármester urhoz felterjesztem, kérem, hogy a már dr. Istvánffy István elnök ur által régebben előterjesztett és több ízben sürgetett kérelmet teljesíteni kegyeskedjék, mert a jelenlegi állapotok között a felelősséget én egyedül nem vállalhatom.

Tisztelettel:

Nizsalovszky Sándor
h. elnök

A beadvány a tapács elé kerül.

Mikor a képügnök bűnügyben utazik.

Az esküllői védügyvéd

Egy szélhámos ember most úgy felizgatta egy egész vidéknek a hangulatát, hogy a jó népek valószínűleg kékre vernék, ha véletlenül újra megjelenne közöttük. Es működési terület gyanánt Biharvármegyének azt a vidékét szemelte ki, ahol sűrűn fordulnak elő bűnügyek, a nép vad, korcsmázó és verekedő. Az ilyen vidéken aztán nagy tekintélye van a pepita nadrágu városi embernek, hát hogyha még az illető a «biróság elnökének» adja ki magát.

Ezzel a titulussal dicsekedett a sok törvénytől féltő esküllői, pesterei parasztok között Vécsei Dezső képügnök és biztatta a jó rokonokat, hogy csak bízzák rá az atyafiuk ügyét, majd elátja ő, majd beszél ő ezzel s ezzel az ügyvéddel, kitanítja, hogy miképpen védje a bűnöst, meg aztán majd titkon beszél az esküdtekkal, meg a bírókkal.

— Ugy nézzenek reám, hogy én a biróság elnöke vagyok. Azután minden ügyvédet ismerek, jó barátaim.

Mi kell még több ezeknek a «szelid» jó embereknek. Hitték minden szavát és futó tüzként terjedt el a nagybefolyású ember híre, aki kitudja szabadítani a börtönből még a halálra ítéltet is. Egész kis népvándorlás indult meg a korcsma felé, mikor a «Domnu» elnök felütötte mozgó irodáját a korcsmaiban. Az utóbbi időben már nem is fogadott el, csak direkte nagy ügyeket.

Igy élt szép csendesen a mellékjövedelemből. De utóvégre is az egyik paraszt meguntta várni, hogy mikor szabadul az ő fia. Megkérte hát szépen.

— Domnu elnök, vigyél el egyszer engem abhoz a fiskálishoz, aki a fiamat védi. En is szeretnék vele beszélni.

**A legújabb
nyári czipő újdonságok**

**MOSKOVITS Bémertéri fióküzletében.
Szabott gyári egységárak.
Telefon 687**

Ez a paraszt az öreg Puskó Péter eskülli gazda volt, akinek a fia, Puskó Demeter agyonlőtte a feleségét: most vizsgálati fogóságban ül. Az ügynök ezéltt öt héttel kintjárt Esküllőn és rávette az öreget, hogy bizza rá a fia ügyét. Ő majd kiszabadítja. Es nem is olyan nagy árért. Először csak 70 koronát kért s később 100-at, mivel nagyon nehezen megy a dolog.

Az ügyvédnél.

Az öreg Puskó aztán tényleg részesült abban a szerencsében, hogy megláthatta a fia védőjét, akire a vigéc bizta a védelmet. De minő nagy volt öröme, amikor a vigéc egyenesen dr Várnai Ferenchez vitte. Hiszen ő is itt járt ezzel az ügygyel és ő is dr Várnait bizta meg a védelemmel.

Dr Várnainak feltűnt az, hogy az öreg városi emberrel jön hozzá, de megnyugodott, amikor a meglepődött ügynök így magyarázta ki a dolgot:

— Tetszik tudni az öreg egy kukkot sem tud magyarul. Engem hívott el, mint régi jó ismerősét, hogy tolmácsoljam beszédét az ügyvéd ur előtt.

Ezután szépen elment Puskóval. De a legközelebbi főszebén mindjárt elintézte vele az ügy anyagi részét. Lefizettetett vele 100 koronát munkadíja fejében, s ezt látta Puris Simon is. Azzal mint aki jól végezte dolgát, az öreget megnyugtatta és hazaküldte.

Persze a fiut csak nem akarták hazabocsátani s ez apja újra bejött az ügyvédhez. Már-már követelődzve lépett fel, amikor kibökte, hogy

— Ötven forintot fizettem én ezért az urnak.

Ekkor derült ki, hogy Vécsei vette fel a pénzt. Az mondotta a parasztnak, hogy ő dr Várnainak sógora, ami természetesen vakmerő hazugság. S az öreg most főszaladt a rendőrségre, ahol elírta becsapását. Szeretné, ha alaposan megbüntetnék az »elnök» urat, mert nem csak őt rántotta így be, hanem többeket szédített meg magas összeköttetéseivel.

Szentpályi édesapja beleegyezett a fia házasságába.

Levelt irt a menyasszonynak.

Azt gondoltuk, hogy a Szentpályi hadnagy ügye a letartóztatással lekerül a felszínről s majd egyszer újra előkerül, de a törvénytörés rovatban. Ebben a főszebén alaposan csalódtunk, amennyiben a tegnapi nap új fordulatot hozott az ügyben. Tegnapi ugyanis levél érkezett Orovincabányáról R. L.-nak, amelyben Szentpályi Sándor édes atyja beleegyezését adja fia házasságához.

A levelet nagyon finom hangon irta. Tisztelt kisasszonynak szólítja R. L. t. Kiderült a levélből, hogy az apát nem értesítette senki s a hírlapokból szerzett tudomást fia öngyilkossági kísérletéről s házassági szándékáról. Mindjárt az öngyilkosság után a lány bocsá-

natkérő levelet küldött az apának s az apa hidegen elzárkózott minden elől. El sem jött az ijesztő hírre. A leány pedig könyörgő sorokat menesztett a szülőik felé s azt ígerte, hogy az ő oldala mellett Sándor okvetlen meg fog javulni.

— Ezt nem hiszem, válaszolt az apa, (O rajta én már sokszor segitettem s mindég visszabukott. Kijelentem — folytatja, hogy én nem görditek akadályt házasságuk elé s csak azt az egyet kérdem öntől kisasszony, hogy miéért fognak megélni? Mert szerelemmel nem lehet jóllakni és én egyszerű tisztviselő vagyok, aki a fizetéséből él. Beteges is vagyok s így tölem segítséget nem remélhetnek. Ha azonban azt hiszi, hogy Sándorhól képes lesz egyszerű, szorgalmas és szolid embert faragni, akkor legyenek boldogok.

A leány ezzel a levéllel boldogan sietett föl a rendőrségre. Szentpályi Sándort azonban már nem találta ott, mert elszállították Zilahra. Most már egész bizonyosra veszi, hogy az esküvőt megtarthatják. Az exaltált nő sokáig várta a véglegényt s végül kijelentette.

— Elmegyek utána. Ott leszek a tárgyaláson és vigasztalni fogom. S mihelyt kiszabadul, azonnal megtartjuk az esküvőt.

Ere azonban alig kerül a sor. Egyrészt azért, mert addig nagy idő mulhat el s az olcsó öröm hamar elfeledtetti az emberrel az utcai szerelmeit. Másodszor pedig azért, mert az apa ugylátszik nem tud arról, hogy kicsoda a fia menyasszonya és azt sem tudja, hogy a fia sikkasztott és le van tartóztatva. Tegnapi a rendőrségen járt. Megtört öreg ember, aki félve jár a rendőrszobákban. A fia után érdeklődik.

Mikor megtudja, hogy jól van, akkor azonnal el akar utazni. Azonban mégis akad valaki, aki intormál a az apát. Tudtára adtár, hogy mi a való tényállás s az apa — állítólag — könnyezett a fia sorsán. Hogy mire határozza el magát, azt nem jelezte. Az éjjel elutazott s valószínűleg levélben fogja akaratát fia tudtára adni.

A kiskereskedők zárórája.

Értekezlet a kamarában.

A nagyváradi kereskedő ifjak mozgalmat indítottak a 8 órai záróra érdekében. A mozgalom annyiban sikerrel járt, hogy a főszerkereskedőket kivéve, mindjárt belementek az esti 8 órai bezárásba, a főszerkereskedők pedig szintén megegyeztek, hogy üzleteiket 8 órakor bezárják.

Az új rendet azonban kockára tette az, hogy a leginkább segéd nélküli kiskereskedők, a szatócsok este tovább is nyitva tartottak és tartanak, aminek könnyen az lehet az eredménye, hogy a főszerkereskedők is visszatérnek a régi szokáshoz, mert az érdekeiket veszélyeztetve látják, ha ők bezárják üzleteiket, 8 órakor, a szatócsok pedig továbbra is ellátják a közönséget 9 óráig, vagy még későbbi ideig is.

Az elmúlt héten a kereskedő segédek egy része erőszakkal akarta a 8 órán túl is nyitva levő szatócs üzletek tulajdonosait kényszeríteni, hogy üzleteiket zárják be. Egyrészt szatócs üzleteket megtámadtak s károkat okoztak s a erőszakoskodásnak a rendőrség vetett véget.

A nehéz kérdés megoldása tárgyában vasárnap a kiskereskedők ülést tartottak a kereskedelmi és iparkamara helyiségében. A nagy-számban összegyűlt kiskereskedők dr Moskovits József kamarai előköt kérték fel az ülés vezetésére.

Weisz Mór, a kiskereskedők társulatának elnöke ismertette a kiskereskedők választmányának javaslatát, amelyben ajánlja, hogy állapodjanak meg a kiskereskedők abban, miszerint a korlátlan italméréssel nem bíró szatócsok fogadják el a 8 órai zárórát, azok a kiskereskedők azonban, akiknek korlátlan italmérési engedélyük, szóval italmérésük van, korcsmáikat, bodogáikat fél 9 óráig tarthassák nyitva.

Stágl Kálmán hosszabban szólott a kérdéshez. Nem fogadja el a választmány javaslatát, mert akkor kijátszanák a korlátlan italméréssel nem bíró szatócsokat. Hiába zárják be az ilyen kiskereskedők a szatócsüzletet, ha mellette a másik ajtó nyitva van, mert akkor nemcsak italt, de bármily főszerarut stb is kiszolgálhatnak. Csak úgy tartja a kérdést megoldhatónak, ha az egész üzletet, az italmérést is bezárják.

Balázs M. azt fejtette, hogy a szatócsnak is szüksége van a pihenésre s reggel 4—5 órától esti 8 óráig elég a munkából. A 8 órai zárást helyesli.

Még többen szólottak a kérdéshez s abban állapodtak meg, miszerint egy tíz tagú bizottságot küldenek ki, hogy tárgyalja a kérdést s augusztus 20-ig tegyenek előterjesztést, hogy megadják-e a fél órai kedvezményt a korcsmáros-kereskedőknek, vagy az összes szatócsokra, tekintet nélkül, hogy korlátlan kimerésűk van-e. A bizottság tagjai: Weisz Mór, Balázs Márton, Weintraub Mór, Stágl Kálmán, Grósz Izidor, Sternberg Salamon, Rosinger Jakab, Blau Mózes, Schvarcz Samu, Weisz Vilmos.

Kimordták egyuttal, hogy addig is, míg végleges megállapodás jön létre, már tegnaptól kezdve este 8 órakor az alkalmazottakat elbocsátják az üzletből.

UJDONSÁGOK.

* A miniszterelnök Budapesten. Lukács László miniszterelnök titkára, Latinovits Endre kíséretében tegnap este Tátralomnicról Budapestre érkezett. Lukács László ma délelőtt megjelent a miniszterelnökségen, a hol első sorban Jeszenszky Sándor miniszterelnökségi államtitkárt fogadta. Később a miniszterelnökség több referense jelent meg Lukács Lászlónál. A miniszterelnök több napon át a fővárosban marad, azután ismét visszauazik Tátralomnicra.

* A nemzetközi eucharisztikus kongresszus iránt a király, mint a kongresszus legfelsőbb védője a legnagyobb érdeklődéssel viseltetik. A kongresszus ideje alatt Bécsben tartózkodó fejedelmi személyiségek és egyházfejedelmek elszállásolásáról úgy intézkedett, hogy azok a Burgban kapjanak lakást. A kongresszus után szeptember 16-án Máriazellibe Nagl bécsi bíboros hercegeknek sarándoklatot vezet. A nemzetközi eucharisztikus kongresszus bécsi rendezőse az egyes államok klerusainak tagjaihoz intézett felhívást adott ki. Ebben figyelmezteti őket, hogy humeralét és purifikatoriumot vigyenek magukkal és celebretet az illetékes egyházmegyei hatóságuknál eszközöljenek ki. A kongresszus alatt minden

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség tudomására juttatni, hogy a

„Szabadság“ kávéházat

megvettem és azt ünnepélyesen megnyitottam, a hol kitért tisztán kezelt saját termésű Tokaj hegyaljai boraimat nagyon jutányos árban szolgálom ki

(csak egy próba és mindenkit meg fog győzni a boraim valódisága). Naponta Kovács István jól szervezett zenekara játszik. A n. érd. közönség becses pártfogását kérve kiváló tisztelettel

FRANCZÓVSZKY GYÖRGY

„Szabadság“ kávéház tulajdonos. Nyitva éjjel-nappal. Állandó bérkocsistállomás.

napra külön »Celebrationskarte«-t kell váltani. E kártyáért a kongresszus irodájához (Zentralkanzlei des XXIII. intern. Eucharistischen Kongresses, Wien, Stefansplatz 5.) lehet fordulni. A kártyáért a bécsi iroda minden napra külön-külön 50 fillér kiállítási illetéket szed. Szeptember 11 és 15 ike között a »Missa Votiva de Sanctissimo Sacramento« mindennap mondható. A kongresszuson való részvétel bejelentése az Országos Katolikus Szövetségénél, mint a magyar csoport központi bizottságánál történik, melynek határideje augusztus 5.

* **Szigligeti szobra készen van.** Ezek óta várjuk már, hogy a magyar népszinmű megteremtőjének szobra elkészüljön s oda kerüljön Nagyvárad legelőkelőbb pontjára: a Szigligeti színház elé. Most végre jelezhetjük, hogy elkészült a szobor. *Markó Ede* kiváló szobrász-művész értesítette dr. *Hoványi Gézát*, a Szigligeti szoborbizottság elnökét, hogy Szigligeti Ede szobra készen van. Felkérte a művész a bizottság elnökét, hogy a talapzat sürgős elkészítéséről intézkedjék, mert szeptember havában felakarja állítani a szobrot.

* **A honvédség köréből.** Novinszki János tart. hadapródjelölt a nagyváradai 4. honv. ezredben tartatékos hadapróddá nevezetett ki; Bäck Artur 4. honvédezedrebbeli hadnagy, tiszt rendfokozata megtartása nélkül, saját kérelmére a honvédség kötelékéből elbocsátott.

* **Ujiráz ünnepe.** Mint mult számunkban jeleztük, Ujirázon szép ünnepély keretében keresztfeltétel volt. Az ünnepélyen nem csak a falu népe vett részt, hanem messze vidékről besereglettek a rendkívüli alkalomra. Dél előtt fél 10 órakor szent misét mondott dr. Bundala Mihály, majd processió indult a virággal s cseria ágakkal földszívet új templom felé. A templom előtt hatalmas körben állott fel a nép, középen egy fehér abrosszal leterített asztalon állott az aranyos kereszt és gömb, mely körül koszorús leányok állottak. A beszterlést dr. Bundala Mihály kanonok végezte, s ez alkalommal gyönyörű lélekemelő beszéd keretében beszélt a kereszt jelentőségéről. Óvta a népet arról, hogy valaha is hallgasson a konkolyhíntők szavára s bármerre vannak, bármilyen messze is dolgoznak és fáradtak, csak nézzenek bizalommal a fénylő keresztre. Ez bizalmat s erőt ad.

Ezután Gál Imre a toronyról felköszöntőt mondott a pápára, a királyra, a püspökre, a káptalásra, a templom nemes szívé építetőjére; a kereszt fő szentelőjére, a plebánosra s végül az építésre. A vendégeket a plebános szíves magyaros vendégszeretettel hívta meg ebédre, amelyen több tósztot mondtak.

* **Halálozás.** Városszerte mély részvétet keltett egy derék magántisztviselőnek: *Feyler Bolának* az Első Magyar Általános Biztosító Társaság pénztárnokának váratlan halála. Az alig 38 éves tisztviselő nem volt beteg, csak alig 24 órával halála előtt panaszkodott, hogy rosszul érzi magát s vasárnap reggel 8 órakor kiszendvedett. Elhunytát özvegyén és kis árváján kívül nagy rokonság gyászolja. Temetése holnap, szerdán, július 31 én délután 4 órakor lesz a Várház-utca 53. sz. háztól.

* **Meggyilkolt szabadsághős.** New Yorkból írják: Roquette ezredes, a bur háború egyik neves hőse, a ki az angolok győzelmé után Amerikába menekült és ott telepedett le, lakásán meggyilkolták és kirabolták. A rablógylósság körülményei még nem ismeretesek, a tetteseknek semmi nyoma.

* **Apátság adományozás.** Ó Felsője Vajda János nagykapornoki esperesplebánosnak a Szent Egyedről nevezett somogyi címzetes apátságot adományozta.

* **Egy fiatal asszony halála.** A bihari Lakatos családot lesújtó gyász érte, Diószegi Szabó Elekne szül. csikszentmártoni Lakatos Krisztina rövid szenvedés után elhunyt. Az elhunyt fiatal asszony temetése ma délelőtt 10 órakor lesz a Szent János utca 66. sz. gyászházból. A tragikus halállal kimult szépséges fiatal asszonyt férjén kívül kisleánya Markus Sárika és a Márkus, Szentiványi, valamint a rokonságban lévő Beöthy családok gyászolják.

* **Délelőtti oktatás a községi elemi iskolában.** Nagyvárad város iskolaszéke elhatározta, hogy a jövő tanévtől a községi elemi iskolákban behozza kísérletképpen a délelőtti egyfolytában való oktatást. Ezen reform sokáig húzódtott, mert a délelőtti oktatás keretébe a felekezetek nem tudták megfelelően beilleszteni a vallásoktatást. Az iskolaszék határozatát most a kir. tanfelügyelőség helybenhagyta s így a szeptemberben kezdődő tanévben már délelőtti oktatás lesz a községi elemi iskolában.

* **Vér a kocsmában.** A vasárnapi dorbézolásnak ismét véres eredménye volt tegnapelőtt Berettyóújfaluban. Az egyik kocsmában erősen duhajkodtak a szeszől megvadult legények. Különösen Cseke Sándoron tört ki a virtus s kötekedett a legényekkel. A 19 éves suhanc elővette forgópisztolyát s mellbe lötte egyik barátját. Szerencsére a golyó az egyik oldalbordában megakadt. A többi legények erre Csekére rohantak s mielőtt újból löhetett volna, derekasan elpáholták. Cseke Sándort úgy összeverték, hogy bosszu ideig megemlegeti a duhajkodást.

* **Járványkóházak** összes felszerelési tárgyait állandóan raktáron tartom előírás szerű összeállításban, kedvezményes árban. *Weisz Kálmán* zsáknagykereskedő, Nagyvárad Kosuth-u. 3. a Sas-palota mellett. Telefon 905.

* **A robbanás áldozatai.** A nagyvárad hegyen történt puskapor robbanás áldozatai közül ma már csak egy van életben a kórházban. Mint már emittettük S. rban Juliska és Balogh Boriska még az első éjjel meghaltak s szombat este Farkas Gábor is kiszendvedett, vasárnap reggel a negyedik áldozat: Nagy Juliskát is megváltotta rémes kinjaitól a halál. Balogh Boriskát még vasárnap délután eltemették a kórházból. Fugyivásárhelyről sokan jöttek el a szomorú aktusra. Szerbán Juliskát, Nagy Juliánát és Farkas Gábort tegnap, hétfőn temették el, nagy részvét mellett. A három koporsó egymás mellett volt felállítva. A vincellért katolikus pap szentelte be, a két leányt pedig a református lelkész tucsuztatta el. A temetésen jelen volt a szülő tulajdonosa: Umlauf Vilmos, a bécsi császári kertek igazgatója is. Fugyivásárhelyről nagy számmal jöttek be a temetésre s koszorukat hoztak a koporsókra. Lelket rázó jelenet volt a gyászmenet megindulása. A szerencsétlenül jártak közül még Balogh Juliánna van életben. Valószínűleg sikerülni fog kigyógyítani égési sebeitől.

* **Figyelmeztetésül!** Az első nagyvárad magánjáró motoros favigógépre, mely augusztus elsején már megkezdí működését, elvállal házak udvarán legnagyobb mennyiségben is favigást, úgy a fűrészelést, mint felhasogatást faskamrákban vagy pinczékben lerakva. Ezen motor favigó a legjobb munkát végzi és így minden reklámot nélkülöz. Üzeme olyan gyors, hogy mindenki a legolcsóbb árak mellett juthat hozzá. Személyes vagy levelezőlap után való megrendeléseket elfogad: Első Nagyvárad magánjáró motoros favigógép válatat Szabadság-utca 5 szám. *Gramantik János.*

* **Kiutasítják a zsidókat.** Pétervárról jelentik: Igen sok kormányozásból tömeges zsidókiutasítások híre érkezik. Kobnov kormányozásból százharminc családot utasítottak ki, Vlnából igen sokat, a jekaterinoszlavi kormányzó több száz családnak adott ki igen rövid határidőre távozási parancot. A kiutasított zsidók táviratban kérték Kokovcev miniszterelnöktől, hogy legalább hosszabbítsa meg a határidőt, de választ sem kaptak táviratukra. Rövidesen itt lesznek Magyarországon.

* **Vadász urak figyelmébe.** A közelgő vadászati évadra való tekintettel felhívom a nagyérdemű vadászközönséget, hogy fegyver és vadászati cikkek beszerzését nálam eszközölje. Óriási választékot talál itt a legelőkelőbb gyártmányu fegyverekből, a legjobb töltények úgy külföldi mint beiföldi löporral készültek a legpontosabban készítve s ajánlom fegyverjavító műhelyemet, hol szakszerűen, gyorsan és pontosan eszközölök minden nemű fegyverjavítást. Ne adják fegyvereiket kontárok kezébe mert azok tönkreteszik és később többé fog kerülni annak hejreállítására. M. kir. löporáruda Telefon 269. Tanoncok felvétetnek. **Ladányi József** puska-műves, fegyverkereskedő, Nagyvárad, Pécs.

* **Kiadó lakás.** Sal Ferencz-utcán 8. szám alatt november 1-től 6 szobás lakás kiadó. Tudakozódní lehet özv. Tar Istvánné háztulajdonosnénál, ott helyben.

Különleges felöltők, kosztümök
blouzok és gyermekruhák
a legnagyobb választékban

Spitzer Béla

női és gyermekruha áruházában
Rákóczi-út.

A legfinomabb angol és
francia ruha-vállalat!!

Olcsó szabott árak!

Automobil garage és fémöntöde

Automobil gummik lerakata

Automobil javító műhely

Bér automobil

Automobil kellekek

Automobil gummi javító műhely

STERN, MEZEY-U. 1. Telefon 194.

Idegesség, gyengeségi állapotok, gyomor, bélrenyheség, vérszegénység, csúsz, szívbeteg ellen vizgyógyfürdők, villanyfürdők, szénsavas fürdők, issap, fenyő, sósfürdők

Dr. Rác Ódön

szanatóriumában

Szilágyi Dezső-u. 7. sz.

Bejáróknak egész nap nyitva.
BENLAKÓKNAK PENZIÓ.

VOSZKA

cipői

mérték szerint hirnevesek.
Cégt. Ifj. VOSZKA FERENCZ

Telefon 11—33.

* **Középiskolai tanár**, ki a tanítás terén már hosszas és eredményes gyakorlattal bír, elvállal magánvizsgára készülő tanítványokat. Már eddig is többet vizsgáztatott le kitűnő sikerrel. Megkeresések Szaniszló utca 56. sz. alatti lakására intézendők. Ajánljuk az érdeklődők figyelmébe.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Kedd: Kis gróf, Gózon Gyula bucsuja.
Szerda: Erdészleány, Zsigmondy Anna bucsuja.

Csütörtök: Ingyenélők, a karszemélyzet jutalomjátéka.

Márkus Emilia vendégjátékai. Vasárnap és hétfőn este játszott még P. Márkus Emilia a Szigligeti színházban. Mind a két estén óriási sikere volt. Vasárnap a «Vasgyáros»-ban, hétfőn pedig a »Boszorkány«-ban mutatott be klasszikus alakítást. Kitűnő partnerei voltak *Tóth Elek* és *Sik Rezső*. Míg a tegnap esti előadásán *Angyal Ilka* kapott meleg tapsokat.

Gózon Gyula bucsuja. Kedden este bucsuzik a nagyváradai színházi közönségtől Gózon Gyula. S most, amikor Gózon Gyulának a művésznék bucsujáról számolunk be, nem tehetjük azt anélkül, hogy őszinte sajnálatunkat ne fejezzük ki Gózon Gyula távozása fölött, ami egy valóban értékes művészerőtől fosztja meg a térsületet.

Szijgyártó és nyerges üzlet
Nagyvárad, Körözs-u. 33.

Budapesten és külföldön 10 éven át szerzett bő tapasztalataim folytán azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a mai kor igényeinek megfelelő **uri kocsizó, lovaglő és ígás** lószerszámokat a leg-tökéletesebb kivitelben készíthetek, úgy hogy készítményeim a legkényesebb igényeket is kielégíthetik.

Elfogadok továbbá mindennemű javításokat és átalakításokat jutányos árák mellett. A n. é. közönség szíves pártfogását kérve kiváló tisztelettel

Vad Gábor,
szijgyártó és nyerges.

S P O R T.

Vidéki mérkőzések Nagyváradon.

A Mezőtelegdi Sp. E. és a Berettyóújfalui voltak a vendégszereplők. A MSE figyelemre méltó egyéni kvalitásokkal rendelkező, igen fejlődésképes csapat, a BSE pedig gyors összjátéku, már is komolyan számbavehető tizenegy, kétségkívül a legjobb megyei csapat moztanában.

A MSE a Fehércsapattól kapott ki, melyben két második csapatbeli NAC-játékos is szerepelt.

A BSE-t a Törekvéssel hozta össze rossz sorsa, igazi klassziscsapattal amelynek minden embere fényesen játszott, a kapustól a csatárokig. A Törekvésnek a kombináló csapatok rendes hibáját, a kapu előtti határozatlanságot kell elhagyni, egyébként bizonyos, hogy a NAC. I. után a legelső nagyváradai csapat.

Előzőleg a szerencsésebb Magántisztviselők 1:0-ra verték a jobb Egyetértést.

EGYESÜLETEK.

A 48-as Nép kör ülése. A nagyváradai 48-as Nép kör választmánya vasárnap délelőtt ülést tartott, Kerekes Elek elnöke alatt, aki vázolta a kör újjászervezésének szükségét. Zboray Gyula pénztárnok kimerítő jelentésben számolt be a kör vagyoni állapotáról. Egy bizottságot küldtek ki Kerekes Elek elnöke alatt, azon célból, hogy pontosan állítsák össze a kör tagjainak névjegyzékét. Végül szóba jött egy nyári multság rendezése, de azt az idő szerint elejtették. Még néhány apróbb belügyet tárgyaltak s az ülés véget ért.

NYILTTÉR.

A Biharmegyei Takarékpénztár igazgatósága, felügyelőbizottsága és tisztikara mély megilletődéssel jelenti, hogy az intézet igazgatóságának tagja

Dr Márkus László

orsz. képviselő, ügyvéd ur

f. hó 28-án elhalálozott.

Benne egy hű és odaadó régi támazát vesztette az intézet, kinek emlékét hálás kegyelettel fogjuk megőrizni.

Nagyvárad, 1912. július hó 29.

Béke és áldás lengjen porai felett!

TÁVIRATOK.

Kossuth Ferenc a magyar helyzetről.

Budapest, július 29

(Saját tudósítónktól.) Kossuth Ferenc ma megérkezése után egy újságírónak a következőket mondta:

— Ami Magyarországon történt az utóbbi időben, arról csak a legnagyobb elítélés hangján szólhatok. Külső ellenség sem árthatott volna többet, mint a többség ártott. Az ellenzék a legkérelmezhetőbb harcot fogja folytatni a kormány ellen.

Magyar és román bányászok harca

Brassó, július 29.

(Saját tudósítónktól.) Kereszténytelenül közönségesen ma a magyar és román bányászok között véres csata volt. A ro-

mán bányászok közül egy elesett. A bányában a csendőrséget összpontosították.

A mikádó haldoklik.

Tokió, július 29.

A mikádó állapotáról a legaggasztóbb hírek érkeznek. A mikádó ma reggel huzamosabb ideig volt eszméletlenül.

Tokió, jul. 29.

(Saját tudósítónktól.) Mint késő éjjel jelenti tudósítónk, a mikádó ma délután meghalt. Részletek hiányoznak.

Albánok bizalma.

Üszküb, jul 29.

(Saját tud.) A konstantinápolyi bizottság megérkezett és az albánok részéről a legmellegebb fogadtatásban részesült. Az albánok a bizottságnak bizalmát szavazták.

Támadás egy puszkaporos torony ellen.

Eperjes, július 29.

(Saját tudósítónktól.) A puszkaporos torony órára ma a közeli vasuti töltés mellett rálöttek. A golyó nem talált. Az őrségét megkésztették.

Fehérmegye bizalma.

Székesfehérvár, jul. 29.

(Saját tud.) Fehérmegye törvényhatósága ma közgyűlést tartott, A közgyűlésen a munkapárt ama javaslatát, melyben a kormánynak bizalmát javasol szavazni 100 szóval 64 ellenében elfogadták.

REGÉNYCSARNOK.

GYÖNGYVIRÁG.

IRTA CSERES ANDOR. 20

— Hja! hogyha harmincz évvel fiatalabb volnék! — de mivel nem vagyok, éveim száma mellőzést juttat számomra! — mondotta a vén ember.

A leány büszkén elfordult tőle, az utcára néző ablakhoz ment és kitekintett minden szándékoltság nélkül.

Az utcán pedig épen ott, a ház előtt ment Mórítz, a Horváth bankár jobb keze, a számokkal bibelődő Horvát fiu, akinek szigorú elvei vannak.

Mórítz amint feltekintett az ablakra meglepetten állott meg egy pillanatra. A leány végtelenül szomorú arca megdöbbenetete, elgondolkozott azon, hogy mit keres itt Gyöngyvirág?

Azután lassan megindult és tovább ment. Nem ment messzire, valami ismeretlen érzés visszatérésre kényszerítette, megállott a kapu előtt, majd hirtelen elhatározással bement és az előszobában a komornát találta, aki a komornák öröktől fogva fenálló jogánál fogva hallgatózott.

Horvát Mórítz névjegyét vett elő és a komorna kezébe adta. A komorna örvendett azon, hogy beléphet urnője szobájába akkor, amikor a bankár is ott van és némi előlegezés után ami a Mórítz úr pénzes tárcájából került ki, bevitte a névjegyét urnőjéhez.

A budapesti komornák, akik a kitartott nők szolgálatában állnak, szokva vannak ahhoz, hogy urnőjük tilalma ellenére is belépjenek a

zárt helyre, mert jól tudják, hogy eltávolíthatatlanok. Legtöbbször, uradik titkainak zárjához a kulcsot ők tartják kezükben.

Ilyen volt Juci is, Gyöngyvirág komornája. Juci hosszabb ideig maradt bent, addig Mórítz az előszoba egyik asztalához telepedett le. Meglepte őt az, hogy ebben a szobában nem talál fényképezett arcképeket, amelyek annyira divatosak Budapest hasonló köreibben, sőt a falakon kívül más helyen sem talál egyéb képeket. Albumnak, rézmetszeteknek, képes könyveknek nyoma sincsen, az ajtóhoz közel, kellő világi társban terült el a falon egy gobelin, ami Krisztusnak a keresztről való levételét ábrázolta.

A gobelin készítöje a halott Megváltó arcára annyi fájdalommal festte, hogy önkénytelenül megragadta a nézőt.

— En gondolta Mórítz — minden templomból száműzőm e képeket, amelyek alkalmasak arra, hogy az életből ki, idegen világba ragadják az embereket. Mi szükség van ezzel — A munka az élet, a vagyon a gyönyörűség kutforrása, a kultúra ilyen nem követel.

Ez alatt a komorna átadta a névjegyet Horvát bankárnak.

— M ez? — kérdezte a bankár a leánytól, — ide szokott jönni a Mórítz? — és a leány elébe tette a névjegyet.

Gyöngyvirág megvetőleg taszította félre.

— A maga fia! — mondá a leány, — itt még soha nem volt.

— Megtűnök, hogy elfogadja.

— Itt maga az ur, azt teszi, amit akar. Bizonyosan valami kellemetlent akar mondani nekem.

A bankár elgondolkozott afelett, hogy fiát osztályosává tegye-e titkának, amelyet olyan félve őrzött.

— Eh, gondolta — előbb-utóbb ugyanis meg kell tudnia! — Jöhett! — mondotta hangosan a komornának.

Juci mély meghajlással nyitott ajtót Mórítz előtt.

A bankár belépett.

Szemben állott vele Gyöngyvirág, égő arcán pirra, ajkán mosollyal és szemeiben ragyogó fényvel, oldalát állott — Horvát Jenő, az atyja, akinek előbb a szavát meghallotta.

— Bocsánat — szólt Mórítz, végig nézvény atyján és lesújtó pillantást vetve a strassburgi leányra, — bocsánat! eltévedtem.

Ezzel megfordult és elment, maga után becsapván az ajtót.

Az atyja felette meg volt lepelve s majdnem hülyén nézett utána, míg Gyöngyvirágnak arcát sötét pirosság öntötte el, némán meghajtottta magát Horvát ur előtt, tekintete vádolón tapadt reá és elbocsátotta őt.

A leányt végig sértette Mórítz magaviselete.

Lelkébe mart az a tudat, hogy ez az ember, aki elűzte őt, azt hiszi, hogy az atyjának szeretője. Rászolgált erre, mert megmondolás nélkül elfogadta annak ajánlatát, míg volt győződve arról, hogy mivel őt úgy sem ismeri senki ebben a nagy városban, kevés ideig adhatja a kiöltözött nő szerpét, azután ezt nek az emberi forgatagban végképen, de legalább ő is fogja játszani a nagy urind szerepét.

Nem gondolta meg, hogy mi közbőség van a kiöltözött, tehát a maga asszonya és a kiöltözött, tehát a más szeretője, nő között.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Gabona üzlet.

Budapestben

A gabonapiacán tegnap kisebb élénkebb volt a hangulat. Bácskai rossz hírekre a buza határidő árfolyama 5 fillérel emelkedett. Kész áru változatlan.

Határidők zárlata:

Áprilisi buza 1913.	— — — —	11.78
Októberi buza	— — — —	11.46
Októberi rozs	— — — —	9.31
Októberi zab	— — — —	9.37
Aug. tengeri	— — — —	8.80
Szept. tengeri	— — — —	8.85
Májusi tengeri (1913)	— — — —	7.40

Nagyvaradon.

O-árakban kevés üzlet fordul elő. A malok miután nagy úszót készlettel rendelkeznek, nem szívesen vároznak. Új áruban viszont az eladók tartózkodnak. Az árfolyamok többékevésbé javultak.

Árak:

Buza	— — — —	11.38—11.38
Rozs	— — — —	9.30—9.31
Árpa	— — — —	10.—10.20
Zab	— — — —	9.37—9.38
Tengeri	— — — —	7.60—7.61

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— — — —	853.—
Osztrák hitelrészvény	— — — —	652.50
Jelzálogbank	— — — —	463.50

SZERKESZTŐI PÓSTA.

Peckes. Bizony kissé peckes a stílusa, pedig a gondolat jó volna. De az ilyen témáknál a tendenciával nem kell olyan nagyon peckesen előrukkolni; a tendenciának magától kell kitörni a szavak közül, akkor hatásos.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKIOSGYULA.

Kovács Zsigmond

műasztalos

géperőre berendezett

ipartelepe

Szacsuvay-utca 70. sz.

Telefon 10-87.

Wagner a „HANGSZER-KIRALY“

országszerte elismert legolcsóbb hangszeráruháza

Budapest, József-körút 15.

Bárkinek teljesen

INGYEN

küldi a most megjelent nagy fényképes hangszerárjegyzékét, ha azt egy levelezőlapra kéri. Öreg vagy törött gramofonlemezeket becserél. Gyorsjavítóműhely! Elismerő levelek!

PÜSPÖK-FÜRDŐ.

Állandóan tiszta vizü uszoda.
Elsőrendü magyar konyha, valódi hegyi borok. Naponta frissen csapolt elsőrendü kőbányai „Polgári sör“. A vendégeket Dankó Kálmán szegedi zenekara szórakoztatja.
Mérsékelt áru kényelmes szobák. Minél számosabb látogatást kér:

DANCS ISTVÁN

bérlő.

Tisztelettel értesitem a n. é. vevő közönséget, hogy a

Teszler Simon posztó kereskedőt

kiegyeztettem, a **csődtömeget átvettem és azt rendkívüli leszállított áron kiárusítom.**

A csődtömeg a következőket tartalmazza: lüszter-, angol-, scott- és honi divatszöveteket. Fekete- és kék kamgárnokat, női costum divatkelméket, mellényeket, schiffonokat, bélésárukat, **szabókellékeket** és mindezen árukat

gyári áron alul kiárusítom u. m.:

egy teljes öltönynek való 3 mtr. már	K 02 40
« « « « jobb minős. div. 3 mtr.	K 06 60
« « « « finomabb « « 3 «	K 12 —
« « « « angol divat	K 19 —
« « « « legfinomabb «	K 28 —

a fekete- és kék kamgárnokat ugyan ilyen gyári áron alul

jóval olcsóbban lesznek kiárusítva. Egyben ajánlom a n. é. vevőközönségnek az összes raktáromban levő szövetekhez a hozzávalókat, azaz a szabókellékeket a legfinomabb kivitelben, a legolcsóbb áron, u. m.:

egy már nagyon jó hozzávaló	K 4 50
« finomabb «	K 5 50
« egész finomabb «	K 7 —
fekete szalonhoz legfin. «	K 8 —

Minthogy az üzlethelyiséget november 1-én át kell adnom, tisztelettel kérem a n. é. közönséget mielőbb egy próba bevásárlással mégtisztelni. Teljes tisztelettel

Schwarz Kálmán és Teszler Simon

Zöldfa-utca 21. sz.

Ungváry és Tokai

Bankbizományi birtok-
vásárlási, eladási és
erdő becslési irodája

RAKÓCZI-UT 10. SZAM.

Helybeli és vidéki telefonszám 725

2—3 középiskolát végzett fiu
nyomdász tanulónak

felvétetik

Szent László-nyomda
R.-T.-nál.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzó-
lámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a
közönség rendelkezésére áll. Telefon rende-
lésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyelotes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-
tási és erőátviteli berendezé-
sek felszerelését.

Csillárok,

ívlámpák

állandóan nagy választékban kap-
hatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

JÉGSZEKRÉNYEK, FAGYLALT-GÉPEK, PERMETEZŐK

legnagyobb
választékban

Telefon 390.

TARSOLY és RISZTÓ

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

különlegességek
vaskereskedésében

Telefon 390.

Autó (automobil) tulajdonosok szíves figyelmébe.

PNEUMATIK, köpeny és tömlő, vulkanizáló műhely!
TRAPP ISTVAN Budapest, VIII. ker. Tisza Kálmán-tér 26.

Postai megbízás naponként azonnal el lesz intézve. Javítások jutányos árban. Használt gumik a legmagasabb árban megvételnek.

Újdonság!

a cipész ipar terén.

Még eddig nem létezett, de ma már nem szükséges, hogy Ön fáradjon a cipészhez, ezentúl ha uraságod úgy akarja, **csak egy meghívás** és a megbízott azonnal házhoz jön mértéket venni. Jutányos árak uri és női cipőkben, a legszebb kivitelben. Szíves megkeresést kér

Vilkesz Mihály uri és női cipész
 RÁKÓCZI-UT 45.

Sarkady és Szánthó

TORONYÓRA GYÁRA

Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajánlja 1 hétben egyszer felhuzandó és 1 napban egyszer felhuzandó toronyóráit „szegecs” és „szabadlengésű” járattal, réz kerekkel. Olcsó árak. **TÖBBÉVI JÓTÁLLÁS.** Villanyerő berendezés.

Arjegyzék kívánatra. **Saját ház.**

PÉNZ **PÉNZ** PÉNZ

HA SZERENCSES PÉNZT SZEREZHET A

FREDIN

CIPŐKRÉMMEL MERT

MINDEN 100-ik DOBOZ FENEKÉN 20 fill

MINDEN 1000-ik FENEKÉN 1 korona

TALÁLHATÓ

SELLE & KARY

WIEN XIII

BUDAPEST, VI. BATYOK-UTCA 2/B.

A BIHARMEGYEI GAZDÁK ÁRU- ÉS HITELINTÉZETE RÉSZV.-TÁRSASÁG

sértéshizlaldájában

az összes 6 évi trágya eladó. Értekezhetni a részvénytársaság irodájában Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Oltott mész

Bükkfa parkett, cementáru, cserép, fedéllemez, gipsz, nád, csatornázás, aszfaltozás stb.

Kondor Dezső

Nagyvárad, Nagypiac-tér 1. Telefon 969.

FÉLIX-FÜRDŐ

nyári és téli gyógyhely. Európa leggazdagabb kénes hévviz forrása. **Vizhőfoka 49° C. 17 millió liter víz mennyiség.**

Csusz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen. 1909-ben 9200 beteg hagyta el gyógyultan, javultan a páratlanul hatásos fürdő gyógyforrásait. **Penzió rendszer október 1-től május hó 1-ig.** Elsőrendű ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, fűtés, szoba világítás, egyszeri fürdés a Ferencz-fürdőbe pókróccozással hetenként **56 koronába** kerül.

A Viktor szálló folyosója össze van kötve a fürdővel. A folyosókon lévő kályhák állandóan fűtve vannak. Bármilyen időben meghülés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.

Posta, távirda, interurbán telefon, állandó gyógyszerár a fürdő telepen. Prospektust küld az **igazgatóság.**

Legolcsóbb bevásárlási források:

<p>Ha Ön óráját jól és jutányos árban akarja megcsináltatni, hozza el FEUN KÁLMÁN óráshoz, Teleki-u. 9. Dr Nemes ház. Villanyos megállóhely. — Órákban állandó nagy raktár.</p>	<p>Alapított 1895-ben. Deo Adiuvante! Imrek Károly épület és műbutor asztalos N.-Várad, Alapi-utca 2. szám. Alapított 1895-ben.</p>	<p>HA A KOSSUTH- utczába vezeti utja, keresse fel a legjobb hírnévnek örvendő KEPES ETEL varró- és himző előnyomdáját, ahol bevásárlásait a legolcsóbban eszközölheti kézi munka anyagokban.</p>	<p>Izsák Lidia mellfűzői, amelyek bécsi modellek szerint készülnek, országos nagy népszerűségnek örvendenek a hölgy közönség körében. Megrendelhető mérték szerint, Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 1. Fűző-üzlet: TELEFON 11-53. szám.</p>	<p>Mezey János és Tsa. fűszer, csemege kereskedése Nagyváradon, szt. László-tér és Teleki-utca sarok. Szolid üzlet többet nem ad, de kevesebbet sem.</p>
<p>Hallatlan olcsó árban készít Piski Ferenc cipész úri és női cipőket csak egy próba és ön meg fog győződni Szent János-utca sarok, Schvare Farkas-féle házban.</p>	<p>Fő a kézi mosás! A ki erre reflektál, hívja meg Mészáros Mária gőzmosó és vegytisztító intézetét, házhoz elküld és haza is szállít. Szarvas-tér és Liget-utca sarkán. Levelekre azonnal válasz. Telefon 67.</p>	<p>Izléses arany- ezüst ékszerek, finom, órák legolcsóbban kaphatók Szilágyi Géza és Ts-nál Rákóci-ut Telefon. 630.</p>	<p>Táray Sándor saját műlakatos műhelye, vízvezeték szerelője NAGYVÁRAD Körözs-utca 11. sz.</p>	<p>NE ADJUK pénzünket idegen cégnek, vegyünk lánckútat MÁRKUIZ JÓZSEFNÉL Akadémia-u. 1 sz.</p>
<p>Czukrász sütemények minden alkalomra házhoz szállítással jutányos árban eszközöltenek. Meghívásra házhoz küldök, levelekre válaszolok. Vidékre napi expedálás. Molnár János cukrász Kolozsvári-u. 50.</p>	<p>Keresse föl Haás Simon rövidáru férfi- és női divat-üzletét Szent János-utca 46. gyógyszertár mellett, hol hallatlan olcsó árban lehet vásárolni.</p>	<p>A „Nagyvárad Torna Club“ Clubhelyisége Kolozsvári-utca 50. szám alatt a <Varga-féle> Magyar Király kávéházban.</p>	<p>Udvari kávéház családok kellemes szórakozó helye. Esténként Bebe Kálmán teljes zenekarával hangversenyez. — Bejárat Szt. László-tér és Zöldfa-utca.</p>	<p>FELDSTRICK KÁLMÁN könyvkötészete és dobozgyártása NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut Moskovits-palota Biharmegye és N.-Várad város kir. ítélőtábla és a megyei főszolgabírók és körjegyzőségek szerződéses szállítója.</p>
<p>ROZSNYAY JÓZSEF mű-asztalos, Nagyvárad Kolozsvári-u. 77. Helyi és vidéki telefon-szám: 1076. Európa nagyobb városaiban évek során át szerzett gyakorlati ismereteim lehetővé teszik, hogy a mai közönség részére a művészi kivitelű különlegességi munkákat is kellő szak tudással a legpontosabban elvégezzem. Készítek továbbá: modern háló, szalon, bútor és üzleti-berendezéseket, portálokat, lakás- és kastély-berendezéseket minden stílus kivitelben a legbiztosabb árak mellett. Egy kísérlet elengedő, hogy a t. uri közönség bizalmát továbbra is kiérdemeljem. Tisztelettel ROZSNYAY JÓZSEF, műasztalos.</p>		<p>Szántó Dezső első nagyvárad REDÖNY-GYÁRA Rulikovszky-ut TELEFON 491.</p>	<p>Csoda elárúsítás!!!! Partiba vettem, szőnyeg, ágy és asztal garnitúr, rumburger vászon, selem és csipke dolgokat. Félárba árusítom. Löwinger Márton versenyáruháza Kert-u. 1. sz.</p>	<p>Kerékpár varrógép s gramophon javításokat készíttetni legelőnyösebb Horvát Béni mechanikusnál, Kossuth Lajos-utca 18. Az összes alkatrészek állandóan raktáron. TELEFON 1038. szám.</p>
<p>Haas Lajos Gáz és villanyberendezési vállalat. Elvállal mindennemű gáz és villanyszereleket és jókarbantartását. TELEFON 1038. sz.</p>	<p>PENCZ JÁNOS (cipész, szakiparos.) NAGYVÁRAD, Szt. János-u. 34. Készít mérték szerint úri és női (Orthopéd cipőket is) jutányos árban mérték szerint. Meghívásra házhoz jövök.</p>	<p>Elvállalnak minden e szakmába vágó munkákat, u. m.: szobafestés és tapetázás.</p>	<p>WEINSTOCK Testvérek szobafestők és tapetázók NAGYVÁRAD, Gilányi-u. 21.</p>	<p>Alapított 1880-ban Schopper György utóda veje Rohoska Pál Villanyerőre berendezett gépjárató, vas és rézöntő NAGYVÁRAD, Sánc-utca 22. sz.</p>
<p>Mayer Lajos kárpos és diszító GYÁR-U 1 SZÁM. Elvállal minden e szakmába vágó munkát jutányos árban. Levelezőlap meghívásra azonnal jövök. Állandóan készmunka kapható.</p>	<p>Az AUGUSZTUSI költözködésekkor a legcélszerűbb HIRN M. és FIA villamosági vállalatához fordulni Kossuth Lajos-u. 16. sz. Nagy csillárraktár. Telefon 10-54. Telefon 10-54.</p>		<p>Györy Sándor villanyerőre berendezett késes és köszörűldéje Kert-utca, 4. szám. Elvállal mindennemű speciál köszörűldéket és javításokat, haj- és szakál vágó és lőnyíró gépet, zsillette és mindenféle más borotvák köszörülését pontosan eszközli.</p>	<p>Moly irtó szerek rovarpor, poloska tinktura, s többféle háztartási cikkek parket beeresztő viaszok kaphatók VADÁSZ ALBERT „A ng a l“ drogueriában BÉMER-TÉR.</p>
<p>Fotbal cipők, gumi térdvédők, dresszek a legolcsóbban kaphatók Lefkovits és Kácsér Zöldfa-u., cipő, kalap és uridivat áruházában.</p>	<p>Villamos berendezéseket, u. m. magánépületek világítási felszereléseit, csengő házi telephon, ipartelepek, gyárak, és malmok. Villamos világítási és erőátviteli berendezéseit pontosan és szakavatottan készít SZENES SÁNDOR villamos berendezési vállalata S. alárdi-u. 9. Költségvetéssel díjtalanul szolgálók, meghívásra azonnal jövök.</p>		<p>Reisinger József mechanikai gép és fegyverjavító műhelye Sas palota zöldfa passzás, a hol a legprecízebb eszterga és gépmunkák készülnek.</p>	